

Asia C-282/24

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

23.4.2024

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Högsta förvaltningsdomstolen (Ruotsi)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

18.4.2024

Valittaja:

Polismyndigheten

Vastapuoli:

Konkurrensverket

--

VALITUKSEN KOHTEENA OLEVA RATKAISU

Kammarrätten i Stockholmin 13.4.2023 antama tuomio asiassa nro 7456-22

ASIA

Julkista hankintaa koskeva seuraamusmaksu; kysymys ennakkoratkaisun pyytämisestä unionin tuomioistuimelta.

--

Högsta förvaltningsdomstolen antaa seuraavan

PÄÄTÖKSEN

Unionin tuomioistuimelta pyydetään SEUT 267 artiklassa tarkoitettu ennakkoratkaisu tämän päätöksen liitteenä olevan ennakkoratkaisupyynnön mukaisesti --.

--

SEUT 267 artiklan mukainen ennakkoratkaisupyyntö julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta annetun direktiivin 2014/24/EU (hankintadirektiivi) 72 artiklan 2 kohdan tulkinnasta

Johdanto

- 1 Högsta förvaltningsdomstolen (korkein hallinto-oikeus) haluaa ennakkoratkaisupyyntönsä selvittää, mitkä ovat tarkemmat edellytykset sille, että aikaisemmassa hankintamenettelyssä tehtyyn puitejärjestelyyn tehdyn muutoksen, joka arvonsa puolesta voisi kuulua hankintadirektiivin 72 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan, kuitenkin on katsottava muuttavan puitejärjestelyn yleistä luonnetta siten, että on suoritettava uusi hankintamenettely. Kysymys on noussut esille julkista hankintaa koskevaa seuraamusmaksua koskevassa asiassa.

Sovellettavat unionin oikeuden säännökset

- 2 Hankintadirektiivin 72 artiklan 1 kohdan mukaan hankintasopimuksia ja puitejärjestelyjä voidaan muuttaa ilman uutta hankintamenettelyä monissa eri tilanteissa. Yksi näistä tilanteista on se, että muutokset eivät niiden arvosta riippumatta ole saman artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja merkittäviä muutoksia. Kyseisen kohdan mukaan hankintasopimukseen tai puitejärjestelyyn sen voimassaoloaikana tehtyä muutosta pidetään merkittävänä muutoksena, jos hankintasopimus tai puitejärjestely on sen seurauksena luonteeltaan huomattavasti erilainen alun perin tehtyyn sopimukseen verrattuna. Kyseisen 4 kohdan a alakohdassa säädetään edelleen, että muutosta pidetään joka tapauksessa merkittävänä, jos muutoksella otetaan käyttöön ehtoja, jotka, jos ne olisivat alun perin kuuluneet hankintamenettelyyn, olisivat mahdollistaneet muiden kuin alun perin valittujen ehdokkaiden osallistumisen menettelyyn tai muun kuin alun perin hyväksytyyn tarjouksen hyväksymisen, tai jotka olisivat tuoneet hankintamenettelyyn lisää osallistujia.
- 3 Direktiivin 72 artiklan 2 kohdasta ilmenee, että lisäksi ja tarvitsematta tarkistaa, täyttyvätkö 4 kohdan a–d alakohdassa asetetut edellytykset, hankintasopimuksia voidaan muuttaa ilman uutta hankintamenettelyä, jos muutoksen arvo on alempi kuin 4 artiklassa vahvistetut kynnsarvot ja palvelu- tai tavarahankintasopimuksen osalta alempi kuin 10 prosenttia alkuperäisen sopimuksen arvosta. Muutos ei saa kuitenkaan vaikuttaa hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn yleiseen luonteeseen.
- 4 Direktiivin 72 artiklan 5 kohdassa säädetään, että jos hankintamenettelyyn tai puitejärjestelyyn tehdään sen voimassaoloaikana muita kuin 1 ja 2 kohdassa säädettyjä muutoksia, vaaditaan saman direktiivin mukaista uutta hankintamenettelyä.
- 5 Direktiivin johdanto-osan 107 perustelukappaleessa todetaan, että uusi hankintamenettely vaaditaan, kun tehdään olennaisia muutoksia alkuperäiseen

hankintasopimukseen, erityisesti sopimuspuolten keskinäisten oikeuksien ja velvollisuuksien soveltamisalaan ja sisältöön. Kyseisessä perustelukappaleessa todetaan, että tällaiset muutokset osoittavat sopimuspuolten aikovan neuvotella hankintasopimuksen keskeiset ehdot tai edellytykset uudelleen ja että näin on erityisesti silloin, kun muutetut edellytykset olisivat vaikuttaneet alkuperäisen menettelyn tulokseen.

- 6 Mainitussa 107 perustelukappaleessa todetaan edelleen, että hankintasopimuksen muutokset, joista seuraa hankintasopimuksen arvon vähäinen muutos, olisi tiettyyn arvoon asti voitava aina toteuttaa tarvitsematta turvautua uuteen hankintamenettelyyn.
- 7 Johdanto-osan 109 perustelukappaleessa käsitellään uuden hankintamenettelyn toteuttamisvelvollisuutta koskevaa poikkeusta, jota sovelletaan, kun hankintaviranomaisen on muutettava voimassa olevaa sopimusta ennalta arvaamattomien olosuhteiden takia. Kyseisessä kappaleessa todetaan, ettei tätä poikkeusta voida soveltaa tapauksissa, joissa muutos muuttaa koko hankinnan luonteen esimerkiksi siten, että hankittavat rakennusurakat, tavarat tai palvelut korvataan jollakin muulla tai hankintatyypillä muutetaan perusteellisesti, koska tällaisessa tilanteessa muutoksen voidaan olettaa vaikuttavan tulokseen.

Sovellettavat kansalliset säännökset

- 8 Julkisista hankinnoista annetun lain (2016:1145; lag om offentlig upphandling) 17 luvun 18 §:n mukaan hankintasopimusta tai puitejärjestelyä voidaan muuttaa ilman uutta hankintamenettelyä, jos muutos perustuu johonkin 9–14 §:n säännöksistä.
- 9 Lain 9 §:n 1 momentista ilmenee, että hankintasopimusta tai puitejärjestelyä voidaan muuttaa ilman uutta hankintamenettelyä, jos hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn yleinen luonne ei muutu ja jos hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn arvon nousu tai aleneminen on yhtäältä alempi kuin säädetty kynnyisarvo ja toisaalta alempi kuin 10 prosenttia hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn arvosta, jos on kyse tavarahankinnasta tai palveluhankinnasta.
- 10 Lain 14 §:n 1 momentissa säädetään, että hankintasopimusta tai puitejärjestelyä voidaan muuttaa ilman uutta hankintamenettelyä, vaikka muutos ei kuulu 9–13 §:n soveltamisalaan, jos muutos ei ole merkittävä. Pykälän 2 momentin 1 kohdasta ilmenee, että muutosta pidetään merkittävänä muun muassa, jos sillä otetaan käyttöön ehtoja, jotka, jos ne olisivat alun perin kuuluneet hankintamenettelyyn, olisivat johtaneet siihen, että muita ehdokkaita olisi pyydetty jättämään tarjous tai että muita tarjouksia olisi arvioitu tai jotka olisivat tuoneet hankintamenettelyyn lisää osallistujia.

Asian tosiseikat

Asian tausta

- 11 Polismyndigheten (poliisiviranomainen) suoritti vuonna 2020 hinauspalveluja koskevan julkisista hankinnoista annetun lain mukaisen hankintamenettelyn. Sopimuksen kokonaisarvoksi laskettiin 15 miljoonaa kruunua, ja tarjosten arvioinnissa käytettiin hankintasopimuksen tekoperusteena alinta tarjottua hintaa. Tarjoajien tuli ilmoittaa kiinteä hinta toimeksiannoille, joissa hinattava ajoneuvo haetaan paikasta, joka sijaitsee 10 kilometrin säteellä paikasta, jonne ajoneuvo viedään. Tarjoajien tuli ilmoittaa kilometrikohtainen lisähinta yli 10 kilometrin pituisten kuljetusten 10 kilometriä ylittävälle osuudelle. Hankinta-asiakirjojen mukaan hintojen tuli olla voimassa muuttumattomina sopimuksen koko voimassaoloajan.
- 12 Hankintamenettely päättyi vuoden 2021 alussa, kun Polismyndigheten teki kaksi puitejärjestelyä, joista toisen Lidköpings Biltjänst Hyr AB:n ja toisen muun toimittajan kanssa.
- 13 Vuoden 2021 puolivälissä Polismyndigheten sopi molempien toimittajien kanssa puitejärjestelyjen korvausehtojen muuttamisesta. Muutossopimusten myötä matka, jolta kilometrikorvausta ei makseta, kasvoi 10:stä 50 kilometriin. Lidköpings Biltjänst Hyr AB:n osalta kiinteää toimeksiantokohtaista hintaa korotettiin samalla 0 kruunusta 4 500 kruunuun ja kilometrikohtaista hintaa laskettiin eräiden kuljetusten osalta 185 kruunusta 28 kruunuun ja muiden osalta 275 kruunusta 55 kruunuun.
- 14 Polismyndighetenin mukaan muutosten taustalla oli tarve muuttaa viranomaisen sisäistä kustannusten jakoa maantieteelliseltä kooltaan ja asutukseltaan erilaisten poliisialueiden välillä. Lähtökohtana oli, ettei puitejärjestelyjen yhteenlaskettua arvoa muuteta kyseisillä muutoksilla. Viranomainen on sittemmin laskutuksen perusteella päätenyt siihen, että muutossopimus Lidköpings Biltjänst Hyr AB:n kanssa on johtanut kokonaiskorvauksen vähäiseen alenemiseen suhteessa siihen, mitä alkuperäisten ehtojen perusteella olisi maksettu.

Hakemus julkista hankintaa koskevan seuraamusmaksun määräämisestä

- 15 Konkurrensverket (kilpailuvirasto) vaati Förvaltningsrätten i Stockholmissa (Tukholman hallinto-oikeus), että Polismyndigheten velvoitetaan maksamaan julkista hankintaa koskeva seuraamusmaksu sillä perusteella, että ennen muutossopimusten tekemistä olisi tullut suorittaa uusi hankintamenettely.
- 16 Polismyndigheten vastusti hakemusta. Viranomainen esitti, ettei sen ollut tarvinnut suorittaa uutta hankintamenettelyä, koska muutokset eivät olleet julkisista hankinnoista annetun lain 17 luvun 14 §:ssä tarkoitettulla tavalla merkittäviä. Lidköpings Biltjänst Hyr AB:n kanssa tehdyn sopimuksen muutosten

osalta viranomaisen väitti lisäksi, että muutokset olivat arvoltaan vähäisinä muutoksina sallittuja julkisista hankinnoista annetun lain 17 luvun 9 §:n nojalla.

- 17 Förvaltningsrätten hyväksyi Konkurrensverketin hakemuksen ja päätti, että Polismyndighetenin tulee maksaa 1 200 000 kruunua julkista hankintaa koskevana seuraamusmaksuna. Kyseinen tuomioistuin totesi, että muutokset, joiden takia tarjoajien olisi tarvinnut punnita kiinteitä ja muuttuvia korvauksia eri tavalla, eivät olleet ennakoitavissa alkuperäisissä hankinta-asiakirjoissa olevien tietojen perusteella, minkä takia muille tarjoajille ei ollut annettu yhtäläisiä mahdollisuuksia tehdä paikkansapitäviä laskelmia potentiaalisten tilausten kannattavuudesta kuin voittaneille toimittajille. Tuomioistuimen mukaan oli todennäköistä, että ehtojen muutokset, jos ne olisivat alun perin kuuluneet hankintamenettelyyn, olisivat voineet tuoda menettelyyn lisää osallistujia tai johtaa siihen, että arvioinnin lopputulos olisi ollut toinen. Tätä taustaa vasten tuomioistuin katsoi, että muutokset olivat merkittäviä ja etteivät ne siten olleet julkisista hankinnoista annetun lain 17 luvun 14 §:n nojalla sallittuja. Tuomioistuin katsoi samasta syystä, että Lidköpings Biltjänst Hyr AB:n kanssa tehdyn puitejärjestelyn yleinen luonne muuttui siihen tehtyjen muutosten takia ja että nämä muutokset eivät siten myöskään olleet sallittuja julkisista hankinnoista annettu lain 17 luvun 9 §:n arvoltaan vähäisiä muutoksia koskevien säännösten nojalla.
- 18 Polismyndigheten valitti förvaltningsrättenin tuomiosta Kammarrätten i Stockholmiin (Tukholman kamarioikeus). Lidköpings Biltjänst Hyr AB:n kanssa tehdyn sopimuksen muutosten osalta Polismyndigheten esitti, että arvoltaan vähäinen muutos voi olla sallittu, vaikka sitä sinänsä pidettäisiin merkittävänä. Viranomaisen viittasi edelleen hankintadirektiivin johdanto-osan 109 perustelukappaleeseen ja väitti, että muutosten olisi oltava korvausta koskevien ehtojen tarkistusta merkittävämpiä, jotta sopimuksen yleisen luonteen olisi katsottava muuttuneen.
- 19 Kammarrätten hylkäsi valituksen. Myös kammarrätten katsoi, että muutokset olivat merkittäviä ja etteivät ne siten olleet julkisista hankinnoista annetun lain 17 luvun 14 §:n nojalla sallittuja. Kammarrätten katsoi edelleen, että sopimuksen yleisen luonteen käsitettä ja hankintadirektiivin johdanto-osan perusteluissa esitettyjä esimerkkejä ei voida ymmärtää niin, etteikö korvausta koskevien ehtojen muuttamista voitaisi pitää sopimuksen yleisen luonteen muuttamisena. Kyseisen tuomioistuimen mukaan on sen sijaan kussakin yksittäistapauksessa arvioitava, muutetaanko osapuolten velvollisuuksia liian dramaattisesti korvausta koskevien ehtojen muutoksella ja voidaanko olettaa, että muutoksella olisi vaikutettu alkuperäisen hankinnan tulokseen jollakin merkityksellisellä tavalla. Kammarrättenin mukaan nyt käsiteltävässä asiassa voitiin olettaa, että muutettujen korvausehtojen kuuluminen hankintamenettelyyn alun perin olisi voinut vaikuttaa alkuperäisen hankintamenettelyn tulokseen. Lidköpings Biltjänst Hyr AB:n kanssa tehdyn sopimuksen muutoksia pidettiin siksi julkisista hankinnoista annetun lain 17 luvun 9 §:ssä tarkoitettuna sopimuksen yleisen luonteen muutoksena.

- 20 Polismyndigheten on valittanut kammarrättenin tuomiosta ja vaatinut, että Högsta förvaltningsdomstolen hylkää Konkurrensverketin hakemuksen julkista hankintaa koskevan seuraamusmaksun määräämisestä tai ainakin alentaa maksua. Konkurrensverket katsoo, että valitus on hylättävä.
- 21 Polismyndigheten esittää myös Högsta förvaltningsdomstolenissa, että muutossopimukset olivat sallittuja julkisista hankinnoista annetun lain 17 luvun 14 §:n nojalla. Viranomainen esittää myös, että Lidköpings Biltjänst Hyr AB:n kanssa tehdyn sopimuksen muutokset olivat joka tapauksessa sallittuja julkisista hankinnoista annetun lain 17 luvun 9 §:n nojalla.
- 22 Tämä ennakkoratkaisupyyntö koskee viimeksi mainittua säännöstä ja hankintadirektiivin vastaavaa säännöstä eli 72 artiklan 2 kohtaa, tarkemmin sanoen kysymystä siitä, mitä puitejärjestelyn yleisen luonteen muuttumisella tarkoitetaan.

Asianosaisten lausumat

Polismyndigheten

- 23 Polismyndigheten esittää seuraavaa: Muutokset eivät ole sellaisia, että niillä olisi voitu muuttaa puitejärjestelyn yleistä luonnetta. Hankintadirektiivin 72 artiklan 2 kohdassa säädetään, että hankintasopimusta, joka täyttää kyseisessä säädöksessä asetetut edellytykset, voidaan muuttaa tarvitsematta tarkistaa, täytyvätkö 4 kohdan a–d alakohdassa asetetut edellytykset. Näin ollen se seikka, että sopimus olisi voitu tehdä toisen toimittajan kanssa, jos uudet ehdot olisivat olleet voimassa alun alkaen, ei osoita sopimuksen yleisen luonteen muuttuneen. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä (Finn Frogne, C-549/14, EU:C:2016:634) ilmenee edelleen, että merkittävätkin sopimusmuutokset voivat olla sallittuja, jos mahdollisuudesta tehdä niitä on ilmoitettu etukäteen. Nykyään tarkistuslausekkeista säädetään hankintadirektiivin 72 artiklan 1 kohdan a alakohdassa, ja ne voivat koskea vain muutoksia, jotka eivät vaikuta sopimuksen yleiseen luonteeseen, mikä tarkoittaa, että kyseinen käsite ei voi tarkoittaa samaa kuin merkittävät muutokset, vaan sen on koskettava merkittävämpiä muutoksia. Hankintadirektiivin johdanto-osan 109 perustelukappaleessa esitetään esimerkkinä yleisen luonteen muuttamisesta se, että hankinnan kohde korvataan jollakin muulla tai hankintatyyppejä muutetaan perusteellisesti.

Konkurrensverket

- 24 Konkurrensverket esittää seuraavaa: Jo tehtyyn hankintasopimukseen voidaan tehdä arvoltaan vähäisiä muutoksia, koska tällaisten muutosten ei yleensä voida odottaa vääristävän kilpailua tai loukkaavan yhdenvertaisen kohtelun tai avoimuuden periaatteita suuremmissa määrin. Jos muutokset, jotka sinänsä aiheuttaisivat vain vähäisen arvonmuutoksen absoluuttisina lukuina ilmaistuina, mutta jotka loukkaisivat näitä periaatteita muista kuin arvonmuutokseen liittyvistä

syistä, sallittaisiin, hankintasääntöjen systematiikka kuitenkin vääristyisi. Kun arvioidaan, vaikuttaako tällainen muutos puitejärjestelyn yleiseen luonteeseen, on siis kysyttävä, oltaisiinko alkuperäisessä hankintamenettelyssä voitu hypoteettisesti päätyä eri tulokseen, jos marginaalisen arvonmuutoksen vaikutusta ei oteta huomioon. Tässä tapauksessa arvolla ei ole vaikutusta siihen, loukkaavatko muutokset kyseisiä periaatteita. Muutokset ovat koskeneet alkuperäisen tarjouskilpailun perustavanlaatuisia taloudellisia edellytyksiä ja vaikuttaneet hankintamenettelyn houkuttelevuuteen sellaisesta riskinäkökulmasta lähtien, jota ei voitu ennakoida, kun tarjoukset jätettiin. Voidaan olettaa, että jos muutokset olisivat olleet alun alkaen tiedossa, se olisi vaikuttanut hankintamenettelyn tulokseen, koska toinen toimittaja olisi toisissa olosuhteissa voinut esittää kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen. Näillä perusteilla muutossopimus loukkaa yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden periaatteita ja on muuttanut puitejärjestelyn yleistä luonnetta. Asian luonteeseen kuuluu, että sen arvioiminen, onko puitejärjestelyn yleinen luonne muuttunut, muistuttaa läheisesti unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tehtävää muutoksen merkittävyyden arviointia, sillä molemmat käsitteet seuraavat edellä mainituista periaatteista.

Ennakkoratkaisupyynnön tarve

- 25 Polismyndighetenin laskelmien mukaan Lidköpings Biltjänst Hyr AB:n kanssa tehtyyn puitejärjestelyyn tehtyjen muutosten arvo alittaa julkisista hankinnoista annetun lain 17 luvun 9 §:ssä ja hankintadirektiivin 72 artiklan 2 kohdassa mainitut arvot. Ratkaistakseen, onko Polismyndigheten tästä lähtökohdasta voinut tehdä muutossopimuksen, Högsta förvaltningsdomstolenin on otettava kantaa siihen, voidaanko korvausmalliin tehdyn muutoksen katsoa vaikuttaneen puitejärjestelyn yleiseen luonteeseen.
- 26 Unionin tuomioistuin on aiemmassa oikeuskäytännössään, joka edelsi nykyisen hankintadirektiivin voimaantuloa, lausunut, että yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden periaatteet ovat esteenä sille, että olemassa olevan sopimuksen määräyksiä muutetaan ilman uutta hankintamenettelyä siten, että ne ovat olennaisesti erilaisia kuin alkuperäisen sopimuksen määräykset (presstext Nachrichtenagentur, C-454/06, EU:C:2008:351, 34 kohta). Muutosta on pidettävä merkittävänä muun muassa, jos se sisältää ehtoja, jotka olisivat mahdollistaneet – mikäli ne olisivat sisältyneet alkuperäiseen hankintamenettelyyn – sen, että jokin muu kuin alun perin voittanut tarjous olisi voinut tulla valituksi (saman tuomion 35 kohta). Merkittävää muutosta ei lähtökohtaisesti saa tehdä sopimuspuolen valinnan jälkeen, jollei mahdollisuudesta tehdä muutos ole määrätty alkuperäisen sopimuksen ehdoissa (Finn Frogne, 30 ja 36 kohta). Myös muutosten tekeminen olemassa olevien sopimusmääräysten perusteella voi poikkeuksellisesti edellyttää uutta hankintamenettelyä, jos muutettavat ehdot ovat olleet kyseessä olevan suorituksen ominaispiirteisiin nähden ratkaiseva tekijä sopimuksen tekemiseksi (Wall, C-91/08, EU:C:2010:182, 39 kohta).

- 27 Hankintadirektiivin 72 artiklan säännöksillä on osittain ollut tarkoitus kodifioida tämä oikeuskäytäntö. Direktiivin 72 artiklan 4 kohdassa ilmaistaan periaate, jonka mukaan ainoastaan merkittävät muutokset edellyttävät uutta hankintamenettelyä. Direktiivin 72 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään puolestaan erinäisistä tilanteista, joissa muutoksia saa tehdä riippumatta siitä, ovatko ne merkittäviä, monissa tapauksissa sillä edellytyksellä, että muutokset eivät vaikuta hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn yleiseen luonteeseen. Tämä edellytys koskee paitsi poikkeusta, joka koskee arvoltaan vähäisiä muutoksia, myös muutoksia, jotka perustuvat selkeisiin, täsmällisiin ja yksiselitteisiin tarkistuslausekkeisiin tai jotka johtuvat olosuhteista, joita ei voitu ennakoida.
- 28 Arvoltaan vähäisiä muutoksia koskeva poikkeus, sellaisena kuin se ilmaistaan 72 artiklan 2 kohdassa, ei perustu suoraan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön. Asiassa komissio v. Saksa (C-160/08, EU:C:2010:230, 99–101 kohta) muutoksen katsottiin olleen merkittävä sillä perusteella, että sen arvo ylitti sovellettavissa direktiiveissä vahvistetut kynnyksarvot, ja asiassa Nachrichtenagentur (61–63 kohta) todettiin, ettei hintojen vähäinen muutos toimittajan vahingoksi ollut sopimuksen ehtojen merkittävä muutos. Se seikka, että muutos, jota sinänsä pidetään merkittävänä, silti voi olla sallittu alhaisen arvonsa takia, näyttää kuitenkin olevan uusi asia, joka johtuu voimassa olevasta hankintadirektiivistä.
- 29 Unionin tuomioistuin ei ole lausunut siitä, millä edellytyksillä puitejärjestelyn muutos edellyttää uutta hankintamenettelyä sillä perusteella, että muutos vaikuttaa hankintasopimuksen yleiseen luonteeseen, sen paremmin arvoltaan vähäisten muutosten osalta (72 artiklan 2 kohta) kuin tarkistus- tai vaihtoehtolausekkeiden mukaisten muutosten taikka ennalta arvaamattomista olosuhteista johtuvien muutosten osalta (72 artiklan 1 kohta). Unionin tuomioistuin ei liioin ole lausunut käyttöoikeussopimusten tekemisestä annetussa direktiivissä 2014/23/EU tai vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta annetussa direktiivissä 2014/25/EU olevista vastaavista säännöksistä.
- 30 Hankintadirektiivin johdanto osassa (109 perustelukappale, joka koskee ennalta arvaamattomista olosuhteista johtuvia muutoksia) esitetään esimerkkejä muutoksista, jotka voivat johtaa hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn yleisen luonteen muuttumiseen. Nämä esimerkit koskevat muutoksia hankinnan kohteessa itsessään sekä hankintatyypissä. Johdanto-osassa ei muutoin anneta selvää ohjausta siitä, mitä yleisen luonteen muuttumisella tarkoitetaan.
- 31 Näistä syistä Högsta förvaltningsdomstolen katsoo, että ennakkoratkaisun pyytäminen unionin tuomioistuimelta on tarpeen.

Kysymys

- 32 Voiko puitejärjestelyn, jonka tekoperusteena on alun perin käytetty alinta tarjottua hintaa, korvausmallin muutos, jolla kiinteän ja muuttuvan hinnoittelun

painopistettä muutetaan samalla kun hintatasoa tarkistetaan sen verran, ettei puitejärjestelyn kokonaisarvo muutu vähäistä enemmässä määrin, merkitä sitä, että puitejärjestelyn yleisen luonteen on katsottava muuttuneen hankintadirektiivin 72 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla?

TYÖASIAKIRJA